

NARTE VELIKONJA: MED DVEMA STENAMA.

I.

Ponoči je prišla teta Vica, prinesla šestletno sestro Ido in jo položila k njemu v posteljo.

»Varuj, Adolf, da ne pade!«

Vso noč je bil nemir v hiši. Tihi, pritajeni koraki, polglasne besede, nato so kuhali kavo, odpirali vrata, pomivali, izlivali vodo in šepetali.

Parkrat se mu je zazdelo, da je slišal daljen klic, nato kakor bi mijavkalo drobno mače — slišal je, da so zaprli v drugo sobo vrata. Ostalo je samo polglasno šepetanje v kuhinji.

Prevrget se je v postelji, skočil pokonci, pa ni našel hlače; vrata v kuhinjo so bila zaklenjena. Ko je udaril po ključavnici, je prišla teta Vica, okregala ga in ga zapodila spat.

»Teta, kaj je?«

»Nič!«

Zakipelo je v njem, stisnil je levico v desnico in vprašal ponovno.

»Kaj je?«

»Spat pojdi! — Mama je bolna!«

Zaprla je vrata nervozno, Adolf pa je pritisnil uho h ključavnici in poslušal.

Pogovora ni razumel. Govorili so polglasno in zagonetno. Toliko je razvozljaj, da je mama bolna in da se je nekaj zgodilo v hiši.

»Ali bosta zdaj oba botra nova, ker je Žagar umrl?« je vprašala Bajtarica teto.

»Najbrž ne!«

Dalje ni slišal. Zahihitali sta se pritajeno parkrat in mleli kavo.

V Adolfu se je dvignil odpor. Mama je bolna, njega so zaprli, da ne more k njej. Tuje ženske kuhajo kavo in se smejejo.

Spomnil se je, da oče ni pustil nikdar, da bi se zbirale sosede v hiši. Ker je mama bolna, so se kar ponoči sešle, je pomislil.

Sedel je na tla in se zaveselil misli.

»Oče!«

Sestra se je zganiła, pomela oči, pretegnila in se zavila v odejo. Preobrnila se spet nazaj in v poljoku zajecljala.

»Kaj je?«

»Zaprli so nas!«

Preden je razumela, je začela jokati.

»Mama!«

»Tiho, ne joči; mame ni.«

»Strah me je.«

Adolf je obmolknil in gledal v temo, rdečkasti in svetlikasti kolobarji so se vili iz nje.

»Adolf?«

Okrenil se je in počakal.

»Kje smo?«

»Na moji postelji te je pustila teta!«

»Adolf, zakaj si pa ti tam?«

»Mama je bolna, vrata so zaprta, očeta ni. V kuhinji netijo ogenj, žgejo luč in kuhajo,« je poudaril jezno in razžaljeno.

»Mama je bolna? Pojdiva vun!«

»Ne moreva; vrata so zaprta.«

»Pa jih odpri!«

»Ne morem!«

»Potem pridi spat!«

»Ne!«

»Pa tudi jaz ne bom spala.«

Zlezla je v srajčici iz postelje in počenila k njemu. Šepetanje v kuhinji je trajalo dalje. Slišala sta, kako je nastal tek po kuhinji, začvrčalo je na žrjavici in nato zadišalo po politem mleku.

»Kuhajo!« je povzela Ida in se premaknila na mestu. »Pokličiva očeta!«

»Sem že, pa ga ni.«

Umolknila sta. Ida se je stisnila k njemu, da je čutil nočno toploto v njeni rami, sklonil se je k njej in božal mehko roko do lakta in od lakta do rame.

Strah ga je bilo v temi; skoz malo špranjo v vratih se je predel razsvetljen droben žarek prahu v sobo.

Kakor bi se okno odmikalo, se mu je zdelo. Izpustil je roko in udaril po vratih.

Ida se je stresla.

»Kaj je?«

Sam ni vedel, zato je molčal.

Ura je zdrknila in bila dve, nato je tiktakala kakor prej.

Slišala sta smeh in šepet v kuhinji, nato so se odprla vrata v drugo sobo in med šepetanjem in koraki sta dobro razločila spet šibko vekanje.

»Adolf, kaj je?«

»Mačka! — Bodi tiho.«

Poslušala sta spet. Tisti glas je pel enakomerno kakor ura na steni.

»Poglej skoz ključavnico!«

Adolf je ubogal, v luknji je od zunaj tičal ključ.

»Tema je.«

»Kličiva; mene je strah.«

»Mene tudi.«

»Če pride sem!« —

»Bodi tiho in ne imenuj glasno. Ponoči pride skoz zaprto okno, če se kliče.«

Na oknu je rasel roženkravt in počasi je rasla iz lonca velika mačka z zavihanim repom. Adolf je spet sedel k Idi in pridrževal sapo. Čudni glas ga je vznemiril; iskal je v mislih, kje ga je slišal.

»Ti, Adolf; saj ne ugrizne.«

»Ne, opraska. — Če jo udariš, jih pride sto.« Ida je umolknila in se sključila med kolena.

V kuhinji so hodili koraki, ženske so nalivale vodo, prale in šepetale.

»Zebe me!« je rekla Ida. »Pojdiva spat.«

»Ne grem; pojdi sama.«

Odcepetala je po sobi, udarila z glavo ob mizo in zajokala.

»Kje je postelja?« je vprašala zamolklo. Adolf je tipal po sobi, našel jo je sključeno na tleh s palcem v ustih. Ko je otipal po glavi, je začutil mokra lica in jo dvignil v posteljo.

»Zaspi!«

Ida pa se ga je oklenila z rokami in zaprosila:

»Pojdi tudi ti! — Strah me je, če pride« — dahnila mu je v uho komaj slišno — »če pride mačka.«

Čutil je solze na njenem licu, ustnice so trepetale, v glasu je bil daljen jok.

Ko je legel k njej, mu je prišla roko in si jo pritisnila na čelo.

»Boli me!«

Adolf je otipal otekel udarec in rekel.

»Zaspi, pa ne bo več.«

Zunaj se je oglasil spet vekajoči glas. Adolfa se je poloteval strah. Tiščal je oči skupaj, ker se mu je prednja stena odmikala — in molčal.

Sestra je zganila roko in ga zadela v oči. Stresel se je, prijel jo za roko in zaprosil:

»Zaspi, Ida, in bodi mirna!«

Ni bilo odgovora. Zaspala je; ko se je zganila, se je obrnila na drugo stran in vtaknila palec v usta.

Ura je tiktakala v temi vedno enakomerno, Ida je mosljala palec in mlaskala, včasih je zažvižgalo med ustnicami, nato spet mlaskalo.

Adolf je čutil utrujenost. Zunaj pa so hodili koraki bolj poredkoma, šepet in ropot je ponehaval.

Kaj je mami? — Ta misel se mu je zajedla v možgane. Zakaj so ga zaprli? — Zakaj je Ida

v njegovi postelji? In opomba o botrih, šepetanje in smeh, tisti čudni glas in vonj po razlitem mleku: vse mu je bilo uganka.

Ob njem je mosljala Ida svoj palec, da je crikalo v temi enakomerno, kakor ura na steni.

Izprva je vedel, da je v sobi; tudi okna so bila blizu, nato se je mlaskanje oddaljevalo in z njim okna, ura je tiktakala pol ure daleč, slednjič nikjer več.

II.

Četrtek je bil in niso imeli šole.

Pri kavi se je Ida držala kislo; na glavi je imela oteklo bunko. Ker je hotela še smetane, je bila postavljena v kot.

»Tiho, da ne zbudiš mame!«

Teta Vica je bila huda in sta se je bala. Adolf je srebal kavo, pogledoval teto in prsal kavne zdobce iz ust, kadar se je obrnila proč. Čudil se je, da mama tako dolgo spi. Bajtarica je hodila važno in pomenljivo po hiši — Adolfu se je smešna zdela, ker se je znala voziti na kolesu — mešala je mleko in kuhala krušno juho. S teto sta šepetali še vedno in zato je bil tudi Adolf tih. Šlo mu je na smeh, ko je zapazil, da gleda teti levo uho, Bajtarici pa desno izpod rute. Dolgo časa ni mogel zdržati, prsnil je močno Sultanu na glavo kruh iz ust in začel kašljati, kakor da se mu je zaletelo.

Bajtarica in teta sta si pa nekaj šepetali. Ko je vstopil oče, se je ozrla teta.

»Ali spi?«

»Spi!«

Otroka sta postala pozorna; skoz priprta vrata se je ukradel glas, ki sta ga slišala že ponoči. Adolfu je spet vse zaživel pred očmi; Ida pa ga je iskala z očmi in se skrivala pred očetom v kot.

»Kako močan glas ima!«

»Pevec bo!«

Oče pa je stopil k Adolfu in mu dal drobno pismo.

»Nesi botru Ruparju!«

Adolf je pogledal očeta v oči, ko si je obrisal usta, pa ni razbral ničesar. Potisnil je čepico na glavo, stisnil pismo in šel okoli vogla.

Ida je obupno zajokala, da hoče z njim.

Postal je za voglom in videl, da je pismo odprto. Potegnil je pisanje iz ovitka, naslonil se plašno na zid in čital počasi. Tretje leto je hodil že v šolo, pa očetove pisave ni lahko bral. Slovkoval je; ker ni imel časa, je vtaknil nazaj. Dve besedi sta mu ostali živo v spominu.

»... juda imamo ...«

Adolf je obstal ob skrivnosti. Judje so križali Jezusa, je slišal od gospoda. V cerkvi jih je videl na križevem potu, izpred oltarja je gledal neznane bradate može na odprtinah na koru, ki so se premikali — bili so podobni judom. Morda je kakšen prišel k njim? —

Pismo je oddal botru Ruparju.

Ruparica se mu je posmejala, prišla ga za glavo in mu dala dve jabolki. Domača hči se mu je tudi smejala in ga norčevaje vprašala.

»Zdaj boš moral zibati, Adolf, kajne?« —

Adolfu je zastala sapa. Zobje so mu ostali v zagrizenem jabolku za par hipov, odprl je oči, obrisal se naglo z rokavom in pogledal začudeno.

»Prevelik je žel!« je pripomnila Ruparica.

»Ker je fant, ga bo žel!« je rekel gospodar.

Adolf se je jezil natihem. Vedel je, da se norčujejo iz njega; zakaj, tega ni umel.

Na poti mu je prihitela naproti Ida, prišla ga z glasnim vzklikom za roko in brzela rdečih ličec:

»Adolf, ti ne veš: fanta so kupili nocoj. Tako majhen je kakor moja punčika in nič ne reče, samo vpije. Meži, pa lovi z ustmi prst, če se jih dotakneš. Tako majhen!«

Adolf je obstal in gledal začudeno.

»Ali je jud?«

Zdaj ga je začudeno gledala Ida in mu zrla v oči.

»Ne vem!« je pristavila in v zadregi iskala predpasnik in vlekla žepe.

»Glej, to mi je prinesel nocoj.«

Adolf je pomislil in se posmehal.

»Če je majhen in ničesar ne reče, ni ničesar prinesel.«

»Pa je!«

Naredila je jezen šobček in v oči so ji silile solze trmice in vere, da ima teta prav.

»Prinesli so že zibelko zanj.«

Izpustil je njeno roko, otipal v žepu jabolko in ga je ponudil v prvi zadregi in presenečenju.

»Na!« —

Pomislil je nato in trdo pripomnil.

»Jaz ga že ne bom zibal.«

Ruparica in njena hči sta se mu smejali, se je spomnil. Zbolelo ga je v hipu, obrnil se je vstran in krenil med njive. Ida je ostala zadaj z jabolkom. Ose so zavohale načeti sad in so začele brenčati okoli nje. Ker je držala jabolko v obeh rokah, je jela že pol prežvečene jabolčne kose pihati vanje. Ker ni nič pomagalo, je začela otepati se in kremžiti obraz, ihteti in biti z nogama ob tla. Vrnil se je naglo k njej. Prijel jo je pod pazduho, da je zaječala in zahopalela, pri-

tisnil k sebi in prenesel. Oprijela se ga je krčevito, da mu je dihala v lice.

Postavil jo je na tla.

Ida ga je gledala skoz solze in se utešila. Prijel jo je za roko, da jo pelje naprej; začela je iznova kričati.

»Kaj ti je?«

»Jabolko so mi muhe snedle.«

Vrnila sta se in ga našla v travi. Adolf je sedel na tla, da pokliče božjega volka, pa je opustil in se zamislil. Ida ga je gledala in grizla jabolko, da so se ji svetili zobki. Ko je pojedla že polovico, je tlesnila z rokama in hitela.

»Nekaj ponesem domov fantu!«

»Komu?« — se je ozrl. — »Judu?« —

»Saj ni jud!« — je opravičevala. »Saj ne gleda tako. Pač, pač,« je popravila. »Grdo gleda, drugače pa meži.«

»Ne, njemu ne ponesesh!«

Iztrgal ji je kosček iz rok in ga zalučal v pšenico. Preden je začela kričati in se dreti, je izginil med travo in žitom, vtaknil roke v žep in se stisnil v ozimsko rž.

Ida je vpila, zlezla sama v pšenico, mandrala in tlačila bilke, kakor bi šla burja skoz njo. Iskala križem in delala poti in gazi, lomila slamo in si brisala oči. Ko je zagledala slepiča, je zledenela strahu, stresla se in začela obupno klicati na pomoč, ker jo »kača že grize in pika«.

Teta je slišala krik na bregu in je šla ponjo. Klicala je Adolfa in tolažila Ido. Adolf pa se je tiščal med žitom tiho kakor hrček, trgal kokalj in plavice. Ko je odšla, jih je spet razcukal.

Zakaj so kupili še fanta, se je vprašal, in povrhu še celo juda. Odgovarjal si je, samo zato, da njega jeze in bo moral zibati. Izkušal si ga je predstavljati, naredil je teman obraz, in pred seboj je videl ravno tako temnega, ki je mežal in lovil z ustmi prst.

Premislil se je in hitel domov. Ida si je brisala solze in gledala grdo ter drobila kolač. V kuhinji je dišalo po pečenem kruhu. Teta Vica je z važnostjo štela hlebe.

Bajtarice ni bilo videti. Ker ga ni zapazila teta, je odprl potihoma vrata in smuknil v sobo. Solnce je svetilo skoz rdeča zagrinjala. Svečan mrak, poln slovesnosti, je vladal v izbi in bodel s svojo rdečo temo v oči. Vse v sobi je bilo rdeče. Mamin obraz in njene roke in njene rjuhe. Ni spala, roka ji je trudno počivala na odeji. Dvignila je trepalnice in se mu nasmehnila.

»Kje si bil?«

Pomolčal je.

»Na Rupí!«

Preden je stavila drugo vprašanje, se je ozrl po sobi.

»Kje je jud?«

Nasmehnila se je spet, odgrnila zibelko na skrinji in pokazala.

Dojenček je samo napel ustne.

»Zakaj ste ga kupili?«

Tesno in počasi je vprašal, kakor bi beseda veljala cekin; poznal se mu je v glasu in na obrazu pritajen srd nad bratcem.

»Da ga imamo! — Ali ga nimaš rad?«

»Ne! — Tudi zibal ga ne bom!«

Naslonil se je na skrinjo in podložil brado z rokama, meril in sledil zagrinjala podolgem in počez.

»Od koga ste ga kupili, mama?« — je dvignil glavo.

»Kuma Bajtarica ga je kupila!«

»Kje?«

»Ne vem!«

Pobožala je njegovo kodrasto glavico, ki je iskala takim mislim pot. Vse se mu je zdelo čudno in zagonetno. Vonj v sobi ga je opajal, da je naglo dihal in naglo mislil.

Dvignil je zopet glavo; v tehtni in počasni besedi je bil stisnjen jok.

»Zakaj ste mi zaprli ponoči?«

»Kdo?«

»Teta!« je skoraj kriknil. Dojenček se je zganil in začel vekati.

»Dajte ga nazaj — ali pa prodajte ga!«

Pobožala ga je po licu in zaprosila.

»Pojdi in pokliči kumo Bajtarico, da mu da mleka!«

»Ne! — Ker je jud!«

»Pokliči, Adolf, jaz ne morem!«

»Zakaj ne?«

»Bolna sem!«

Mamo je imel rad. Poklical je Bajtarico, sam pa je zlezal pod češnjo, legel na hrbet in gledal modro nebo nad seboj. Tu pa tam je plaval bel oblaček, strnil se z drugim, mnogokrat sta se razdelila dva in med njima je rastel tretji. Skoz zelenje se je kradel solnčni žarek, ščinkavec je drobil na veji goslenico in jo delil lačnim kljunom. Mlade senice so obletovale češnjo. Nad poljem se je širil truden dopoldanski mir. Adolf je gledal v nebo, v sebi je čutil utrujenost. Nekje zadaj je kljuvala misel in zahtevala pojasnila in sklepov, zaključkov in dejanja. Zaprl je oči in dihal vase, odprl jih spet. Čim bolj je mislil, tem bolj je čutil v sebi praznoto in neznan občutek, kakor bi se nekaj odmikalo.

»Zakaj je mama bolna in kaj ji je?«

Kakor bi mu z žimo žagal ob srcu, tako tesno se mu je zdelo vse. Samo cvileči glas bi moral še slišati, pa bi kričal.

»Zakaj je bolna in kaj ji je?«

V odgovor mu je brnelo spet vprašanje. Stisnil je pesti. Okoli hiše je prišla dekla z grabljami in hlapca s kosami.

Hlapec Tone je pošegetal Adolfa pod brado.

»Ali ti ne kosiš letos; koso imam zate.«

»Ne!«

Vstal je in ga pustil.

III.

Popoldne so odnesli otroka iz hiše.

Adolf je vesel to naznanil Idi. Ida je jokala, ker mu je hotela nesti »Vožnjo po železnici«.

»Ti si neumna!« je zatrdil nad njo, »saj ne zna še brati.«

»Naj se pa nauči!«

Ker je še vedno jokala, jo je pustil. Na klancu je pasel Matiljkin Drejč ovce. Razcapani in zanemarjeni dečko je ležal na zemlji in dvigal noge v taktu. Mati je služila pri Podlakarju in priredila gospodarju sina, ki je tudi pri njem služil in živel. Ni bil ravno priljubljen med posli, zato je mati tembolj garala, da je potolažila gospodinjo, ki je nad njo delala vedno strupen obraz. Drejč je bil prepuščen samemu sebi in pa božjemu vetru, ki mu je pihal skoz razcefrane hlače do kože.

Ko je prišel Adolf k njemu, se mu je smejal naglas že oddaleč, skočil je pokonci in se bil ob kolena.

»Zdaj boš privezan, kajne? — Aja, aja.«

Oponašal je z roko zibanje in se smejal.

Adolfa je zbolelo sredi srca, izpustil je skorjo iz rok, ki jo je hotel vreči janjčkom, in onemel.

»Ali boš zibal?«

To vprašanje je Adolfa mučilo do smešnosti. Pa se je hitro spomnil.

»Saj so ga nesli proč!«

Kakor kamen se mu je odvalilo od srca nekaj težkega; predstavljal si je Bajtarico, ki ga je nesla iz hiše. Bil ji je hvaležen.

Drejč se je prijel za bose palce, naredil kolo in se zavalil po trati. Potem je prezirljivo vprašal.

»Kje je pa mama?«

»Leži!«

Njegov obraz se je hudobno smejal, vstopil se je nato pred Adolfa in se bil ob kolena. Ko ga je premeril od vrha do tal, mu je Adolf pripeljal zaušnico.

Drejč je ni vrnil, ampak ga meril spet zaničljivo od glave do pet in od pet do glave. Sedel je nato na kamen in se rezal naglas.

Adolfu so hotele solze jeze in togo zapreti grlo. Obrnil se je, da bi odšel. Ko je skočil čez zid na njivo, je Drejč zaklical porogljivo za njim.

»Ti si še neumen! — Ne razumeš ničesar!«

Adolfu je zakipela kri, pripognil se je, da bi vržel kamen, pa ga je izpustil, ko je Drejč porogljivo in krohotaje zavpil za njim.

»Aja, aja! — Nazaj ga prinesejo! — Mama je bolna radi njega.«

Nato ni mislil. Trudno mu je postalo v glavi. Šel je proti domu; ko je vstopil na dvorišče, sta prišli skoz vrtno leso Bajtarica in Ruparica v važnem pomenku. Bajtarica je nosila na rokah pogrnjeno dete, Ruparica si je svečano brisala nos, ujela dečka in mu stisnila v roko piškotov.

»Zdaj smo pa nazaj prinesli Lojza!« — je hitela v množini in ga pogladila po čelu.

Obstal je, pomislil hitro, zdrobil piškote v pesti in jih vržel pred prestrašeno botrico od sebe po dvorišču. Zbežal je za vogal in obsedel nepremično. Za hip ni bilo misli v glavi, nato je mislil na Drejča in Bajtarico.

»Zakaj so ga prinesli nazaj?« je vzkliknil, dvignil roke in zalučal kamen v debele orehove veje, da je padal zelen sad po tleh.

Ni mu dalo obstati na mestu; lezel je po smrečevju in borovju. Solnce je padalo za goro in med vejami je predel v pajkovi mreži solnčen žarek, bežal po lestvicah in nitih na vrh pa nazaj. Stric pajek je zadovoljno sedel na sredi in gibal z nogo, kakor da si snaži čevlje.

Adolf je lezel dalje, ognil se pajku; veja ga je udarila po čelu. Obstal je in jo zlomil.

Zaslišal je hihetanje in smeh za Gričkom: Stekel je po stezi navzgor, sklonil se na roke in lezel po štirih dalje. Ko je prišel na vrh, se je skril med travo za skalo in pogledal čez.

Ob rži, tik blizu njega, sta stala močan fant in sosedova dekla Roza in se poljubljala.

Adolf je dvignil roke kvišku in zakričal. Vroče mu je postalo, vkopal je svoj obraz v travo in zaihtel.

Smeh za ržjo je utihnil. Nista se ozrla, ampak Roza je privzdignila krilo in zbežala ob rži po travi, da so pod njeno boso nogo šumele kresnice in lošč. Fant je krenil s klobukom na očeh na pot.

Ko sta izginila za vasjo, se je Adolf zavedel, v duši mu je bila praznота brez dna. Oči so bile solzne, trepetal je in čutil, kako mu v glavi kljuje in tolče.

Zdelo se mu je, da se je nekaj utrgalo v njegovem življenju; sam pred seboj je čutil strah

in grozo. Dvignil se je in naglo zbežal proti domu. Preden je vstopil v sobo, si je obrisal oči.

Sultan mu je prišel naproti; Adolf ga je udaril, da je pes zacvilil in ga pogledal žalostno.

Deček je naglo vstopil; v drugi sobi so gostili botro Ruparico, zato je šel k mami. Nezavedno je iskal pri nji rešitve in miru. Tema je bila v sobi, luči niso še prižgali. Otikal je skrinjo, potegnil mamino roko in tiho zašepetal.

»Mama!«

Zdramila se je, zganila z roko, zaslišala glas in ga pobožala po licu.

»Kaj je?«

Pomolčal je, iskal vprašanje, ki je že sedelo na jeziku in zahtevalo odgovora, ter zajeceljal.

»Zakaj sta se poljubljala?«

»Kdo?«

»Ne vem za oba!«

Zatrepetala je njena roka na glavi, prsti so nežno objeli brado, ko je vprašala.

»Ali si jokal? — Zakaj pa?«

»Ne vem!«

V njem se je širila praznота. Občutek, dveh mrzlih sten, ki se razmikata in hočeta razgnati srce, mu je ležal v prsih, da je čutil v ustih okus po apnu in steklu.

»Kje si videl?«

»Na gričku!«

»Ali nisi poznal?«

»Nisem obeh, samo sosedovo deklo.«

Stisnil je njeno roko.

»Zakaj sta se poljubljala?«

Zasmejala se je trpko, razumela na pol, kaj hoče, več pa je slutila.

»Rada sta se imela najbrž!«

Adolf je pomislil. Tudi sam je imel mamo rad, tudi njega je poljubljala, vendar je čutil, da je razlika. V čem in zakaj, tega ni umel. Njegova misel je naglo delala, preletel je vse zaključke in spet vprašal.

»Zakaj si pa bolna?«

Roka je spet trepetala. Obmolknila je in pomislila. Čutil je, da nekaj prikriva, čutil je njeno zadrego, spoznal po roki, ki ga je nežno stisnila k postelji. Zato je čakal.

»Prehladila sem se,« je izrekla počasi, glas ji je trepetal in prsti so se umaknili njegovemu licu.

Zapazil je v njenem glasu trepet; slutil je, da mu ni povedala čiste resnice, zato je pritisnil njeno roko na lice in slovkoval.

»Ali nisi radi Lojza?«

Prijela ga je z obema rokama za lica, posmejala se in ga potegnila k sebi. Poljubila ga je na visoko čelo.

»Kdo je to rekel?»

Spomnil se je, da mu je bilo prepovedano hoditi z Drejčem, osvobodil se je njenih rok in zlezal nazaj na tla.

»Mi — slil sem! — Drejč je rekel!« je pristavil tiho in skesano. Zajokal je njegov glas, srce mu je bilo pričakovanja in zahtevalo rešitve.

Zadel je z nogo zibelko ob skrinji. Isti hip je otrok zavekal v njej. Mami so omahnile roke, oster sunek je čutila pod srcem, da se je naslonila nazaj.

»Pokličí koga, Adolf!«

Dečku je padlo v srce kakor kos mrzlega jekla. Vse je bilo v trenutku tako blizu že, ves tisti neznani svet bi bil pred hipom zagrabil z roko kmalu in razumel s srcem. Zdaj je vse zbežalo izpred njega in pred njim je bila le prazna groza.

Šel je iz sobe, na pragu je zadel zamišljen v Bajtarico, ki je nesla luč in juho, in prevrnil cilinder petrolejki; vroča juha je štrknila Idi na obraz, ki je nesla za njo velik kos kruha in lonec mleka v desnici, v levici pa »Vožnjo po železnici«. Med glasnim jokom je padla k zibelki, »Vožnja po železnici« se je kopala v mleku, na knjigi pa je ležal prevrnjen lonec brez ročice. Ida je tiščala palec v ustih in jecljala.

»Zdaj bo pa Lojz brez večerje!«

Adolf je zbežal iz sobe. Zunaj je bilo jasno, zvezde so blestele nad vasjo, Rimska cesta je

razprezala svoj pas nad vrt in hišo. Večernica je migljala ravno nad hribom še. Mir je bil povsod, le v dolinici je lajal pes, troje oken je bilo razsvetljenih, ki so mežikala tu pa tam zaspano in načajivo.

Prvič v življenju se je čutil nesrečnega.

Mrzol poletni zrak mu je dobro del, legel je na rosnato trato, težko mislil, iskal in mislil. Polagoma so se začele misli zapletati, postave so dobivale dvojen obraz. Ko ga je teta Vica poklicala ob odhodu botre Rugarice, ni več slišal.

»Kaj mu je danes? — Da bi le ne bil bolan!«

Prevrgel se je v spanju: Matiljkin Drejč ga je spuščal po vrvi v prepad; vrvi je zmanjkalo, nazaj ga ni mogel potegniti. — Krčevito se je držal za travo, ko so ga našli. V lice je gorel razburjenosti, na čelu so se mu sprijemali potni lasje.

Položili so ga na posteljo in prekrizali.

Ida pa je razlagala novemu državljanu podobe, ki jih je imela v »Moji prvi čitanki«, in se jezila nad njim, ker je ni poslušal, ampak začel vpiti in se jeziti z nakremženim čelom.

»Ti si trmast!« mu je rekla in šla užaljena od zibelke.

Ko so mami povedali, kje so našli Adolfa, se ji je pooblačilo čelo, zbadajoča misel je švignila na spodnjem koncu srca kakor šivanka; srce ji je občutilo slutnjo grenkosti in bolesi.

(Konec.)

IZ KNJIGE ŽIVLJENJA.

Zaprosil sem solnca: »Daj žarkov mi kaj,
prijaznih, veselih in vročih!
Naj hladna se zopet mi kri raziskri
ob tvojih poljubih pekočih!«

Pa solnce mogočno me slišalo ni,
ni žarkov ognjenih poslalo.
Potrto in žalostno moje srce
je dalje, še dalje ostalo ...

Nikdar več ne prosim ga! — Dobrim ljudem
v prijateljstvo se bom izročil ...
Le škoda — na stotine bi jih dobil,
pa zadnje sem vino potočil ...

Leop. Turšič.

MALORUSKA NARODNA.

Balada.

V Taganrogu se gorje zgodilo:
mladeža ubili so kazaka,
umorili ga v širokem dolu.
Prileteli sokoliči so, sokoli,
in pred dvor vdovičin se spustili,

s krili dvor širok obletovali,
vdovo glasno so iz sna budili:
»Vstani, zbudi se, oj mlada mila vdova!
Ti poslušaj, kaj ljudje so deli,
kaj ljudje so deli, vdovo tebe kleli!«

Milan Kuret.